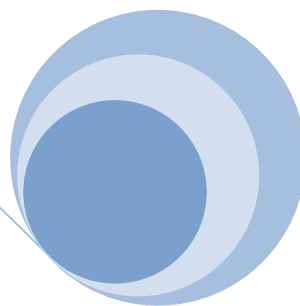

شیوه نامه استناددهی به روش APA

میثم عفتی

استادیار، گروه مهندسی عمران، دانشکده فنی دانشگاه گیلان
دکتری سیستم های اطلاعات مکانی (GIS) از دانشکده فنی دانشگاه تهران

Email: Meysameffati@guilan.ac.ir

بهمن ۹۴

مقدمه

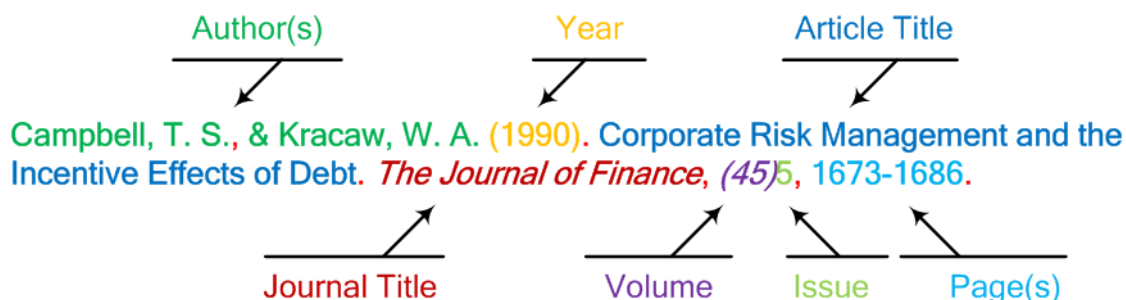
نگارش هر اثر علمی مستلزم مطالعه و بررسی آثار مرتبط است. ارجاع به منابع مورد استفاده در شکل گیری اثر، هم باعث اعتبار بخشی به اثر تالیفی یا تحقیقی می شود و هم جلوه ای از امانت داری مولف را به نمایش می گذارد. فهرست منابع مورد استناد، راهکار مناسبی برای هدایت مخاطبان به سرچشمه اصلی اندیشه‌ها، یافته‌ها و داده‌های ارائه شده در متن است. ضروری است که استنادها به شیوه ای منظم و استاندارد که شیوه استناد (Bibliographic Styles) نامیده میشوند مرتب گردند.

شیوه‌های استناد رویکرد های استاندارد برای استناد به منابعی هستند که مولف در تدوین اثر خود از آن‌ها بهره گرفته است. این شیوه‌ها راهکارهایی را برای استناد به منابع در داخل متن و همین‌طور فهرست منابع و مآخذ ارائه می دهند. شیوه های استناد قوانینی برای حروف چینی، املاء، استفاده از حروف درشت و کوچک، نقطه گذاری و مواردی از این دست هستند.

شیوه‌نامه «ای. پی. ای» یکی از مهم ترین شیوه‌نامه‌ها در نظامهای استنادی است در حوزه‌های علوم اجتماعی استفاده میشود. آنچه در این دستنامه به صورت مختصر، ارائه می‌شود شیوه استناد به منابع مختلف به روش «ای. پی. ای» است. که هم اینک ویرایش ششم این دستنامه منتشر شده است که از طریق وب سایت این شیوه نامه به نشانی زیر قابل دسترس است:

<http://www.apastyle.org/>

به طور کلی، ساختار کلی استناد دهی به روش APA از روش زیر تبعیت می کند.

لیکن، ارجاعات درون متن و انتهای متن، جزئیاتی را در بر می گیرد که به شرح زیر است.

۱) قواعد استناد درون متن

- برای استناد دهی درون متنی به یک مقاله مجله به ترتیب، نام خانوادگی نویسنده، ویرگول، سال انتشار، ویرگول، حرف ص، نقطه و شماره صفحه در داخل پرانتز ذکر می شود.
مانند: (مرادی، ۱۳۸۹، ص. ۷۸).
- لیکن در مورد منابعی که از اینترنت بازیابی می شوند نیازی به ذکر شماره صفحه نیست. ذکر نام پدیدآورنده و تاریخ انتشار اثر کفایت می کند.
مانند: (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۱).
- در صورتیکه تاریخ انتشار اثر در اینترنت وجود نداشت از کلمه بی تا استفاده می شود.
مانند: (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، بی تا).
- اگر تعداد مؤلفان بیش از سه نفر باشند، تنها نام خانوادگی نویسنده اول ذکر شده و از عبارت "و دیگران" استفاده می شود.
مانند: (مرادی و دیگران، ۱۳۸۹، ۷۵). (فرشادی، ۱۳۶۴، ص. ۳۳-۴۰).
- اگر به بیش از یک منبع در متن ارجاع داده شود اسامی و سال انتشار با نقطه ویرگول از هم جدا می شوند.
مانند: (مرادی، ۱۳۸۹، ص. ۳۹؛ عابدی و دیگران، ۱۳۶۵، ص. ۴۹).
- اگر به چند اثر یک نویسنده ارجاع داده می شود، بعد از ذکر نویسنده و سال انتشار، دیگر سالها با نقطه ویرگول از هم متمایز می شوند، مانند: (باکلند، ۱۹۶۷؛ ۱۹۷۸؛ ۱۹۸۸).
- برای کتابهایی که به فارسی ترجمه شده اند، نام مترجم به عنوان استناد درون متنی ذکر نمی شود و فقط نام خانوادگی نویسنده اصلی همراه با تاریخ انتشار اثر در داخل کشور خواهد آمد.
مانند: (ویکری، ۱۳۷۹، ص. ۷۹).
- اگر به یک منبع چند بار استناد داده می شود، لازم است هر بار نام نویسنده و سال انتشار ذکر گردد و از عبارت "همان" استفاده نشود. لازم به ذکر است که حتماً مشخصات کامل هر منبعی که در داخل متن بدان ارجاع داده شد باید در فهرست منابع، آورده شود.

- مطالبی که از طریق مکالمات تلفنی و پست الکترونیکی مبادله می‌شود، در فهرست منابع درج نخواهد شد؛ زیرا این منابع غیرقابل بازیابی توسط سایر افراد هستند. برای این منظور تنها از ارجاع درون متنی استفاده می‌شود. مانند:

M. Burton (personal communication, August ۱, ۲۰۰۹)
رحمت اله فتاحی (ارتباط شخصی، آبان ۲، ۱۳۹۰)

۲) استناد به کتاب

برای استناد دهی به کتاب، در بخش فهرست منابع به صورت زیر عمل شود:

کتاب انگلیسی (یک نویسنده):

Gorman, J. M. (۱۹۹۶). *The new psychiatry: The essential guide to state-of-the-art therapy, medication and emotional health*. New York: St. Martin's Press.

کتاب فارسی:

کامکاری، کامبیز (۱۳۸۸). *توصیف آماری*. تهران: انتشارات بال.

کتاب انگلیسی (بیش از دو نویسنده):

Murphy, M. A., Lai, D., & Sookraj, D. (۱۹۹۷). *Evaluation of the neighborhood (congregate) meal program: Final report*. Kelowna, BC: Kelowna Home Support Society.

کتاب فارسی (بیش از دو نویسنده):

کوکبی، احمد، رضایی، سعید و محمدی، مهدی (۱۳۹۰). *درآمدی بر مفاهیم اساسی مطالعه*. تهران: چاپار.

کتاب ویرایش شده:

اگر کتابی نسخه اصلاح شده با ویراست دوم و بعدی داشته باشد به شکل زیر نوشته می‌شود:
مرادی، نورالله. (۱۳۸۳). *مرجع شناسی عمومی*. ویراست دوم. تهران: سمت.

کتاب مجموعه مقالات:

مثال انگلیسی:

Lindgren, H. C. (۲۰۰۱). Stereotyping. In *The Corsini encyclopedia of psychology and behavioral science* (Vol. ۴, pp. ۱۶۱۷-۱۶۱۸). New York, NY: Wiley.

مثال فارسی:

نوروزی چاکلی، عبدالرضا (۱۳۸۴). *جامعه اطلاعاتی و جهانی شدن*. در محسن حاجی زین العابدینی (ویراستار)، *مجموعه مقالات همایشهای انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران* (ص ص ۱۲۱-۱۵۳). تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

کتاب بدون نویسنده:

Merriam-Webster's collegiate dictionary (۱۹۹۳). Springfield, MA: Merriam-Webster.

۳) استناد به پایان نامه و طرح پژوهشی

به منظور استناد دهی در بخش فهرست منابع به پایان نامه‌ها و طرح‌های تحقیقاتی به صورت زیر عمل می‌شود:

پایان نامه:

ذوقدار مقدم، رضا. (۱۳۸۱). نقش نماهای گفتمان و کارکرد آنها در زبان فارسی معاصر. پایان نامه دکترای گروه ادبیات فارسی. دانشکده ادبیات و علوم انسانی. دانشگاه اصفهان.

طرح پژوهشی:

عموزاده، محمد. (۱۳۸۷). مبانی نظری میان رشته‌ای‌ها در حوزه علوم انسانی و موقعیت کنونی آنها در بعضی از دانشگاه‌های معتبر جهان. طرح پژوهشی درون دانشگاهی. دانشکده ادبیات و علوم انسانی. دانشگاه اصفهان.

۴) استناد به مقالات مجلات

مقاله با یک نویسنده:

مثال انگلیسی:

Rutherford, B. J. (۲۰۰۶). Reading disability and hemispheric interaction on a lexical decision task. *Brain and Cognition*, ۶۰, ۵۵-۶۳

مثال فارسی:

سامانیان، مصیب (۱۳۷۸). تحلیل رفتار اطلاع‌یابی پزشکان مسجد سلیمان. فصلنامه کتاب، ۲(۳۸)، ۹۹-۱۰۰

مقاله با دو نویسنده:

حری، عباس، و شاه‌بداغی، اعظم (۱۳۸۳). استناد در آثار علمی: چاله‌ها و چالش‌ها. *مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی*، ۳۴(۲)، ۶۵-۹۶.

مقاله بیش از دو نویسنده:

Rush, K. L., Waldrop, S., Mitchell, C., & Dyches, C. (۲۰۰۵). The RN-BSN distance education experience: From educational limbo to more than an elusive degree. *Journal of Professional Nursing*, ۲۱, ۲۸۳-۲۹۲

مقاله بر گرفته از مجله الکترونیکی آنلاین (پیوسته):

مثال انگلیسی:

Wells, P. (۲۰۰۹, July ۲۸). Our universities can be smarter. *Maclean's*. Retrieved from <http://www2.macleans.ca>

مثال فارسی:

گزنی، علی (۱۳۷۹، ۳ مهر). طراحی سیستم‌های بازیابی اطلاعات بهینه در نرم افزارهای کتابخانه‌ای و اطلاع‌رسانی. علوم اطلاع‌رسانی، ۱۶(۱-۲). بازیابی شده در ۱۳۸۵/۷/۳، از <http://www.irandoc.ac.ir/ETELA-ART/۱۶/۱۶۱۲۷ab>

۵) استناد به منابع اینترنتی

گزارش‌های آنلاین:

Shields, M., & Wilkins, K. (۲۰۰۶). *Findings from the ۲۰۰۵ National Survey of the Work and Health of Nurses* (Report No. ۸۳-۰۰۳-XPE). Retrieved from Canadian Institute for Health Information website: http://secure.cihi.ca/cihiweb/products/NHSRep۰۶_ENG.pdf

مدخل ویکی:

ویکی‌ها، صفحات وب مشارکتی هستند که هر کسی می‌تواند نسبت به ویرایش محتوای آنها در صورت دارا بودن شناسه کاربری و کلمه عبور، اقدام نماید. در صورتیکه تاریخ انتشار مطلب مشخص نبود از (n.d) به معنی بدون تاریخ و در مورد منابع فارسی از (بی تا) استفاده می‌شود.

Deferred compensation. (n.d.). In *Family business wiki*. Retrieved October ۸, ۲۰۰۹, from <http://www.familybusinesswiki.org/Deferred+compensation>.

فیلمهای آنلاین:

Norton, R. (۲۰۰۶, November ۴). How to train a cat to operate a light switch [Video file]. Retrieved from <http://www.youtube.com/watch?v=Vja۸۳KLQXZs>

یادداشت وبلاگ:

Kiume, S. (۲۰۰۷, August ۱۷). Loneliness isn't good [Web log message]. Retrieved from <http://psychcentral.com/blog/archives/۲۰۰۷/۰۸/۱۷/loneliness-isnt-good/>

شکرالهی، سیدرضا (۱۳۸۹، آذر ۵). چند و چون تاثیرپذیری حافظ از مولانا [یادداشت وبلاگ]. بازیابی شده از <http://www.khabgard.com/?id=۱۱۹۲۲۳۴۲۰۷>

۶) مشخصات منبع ثانوی

در مقاله‌های پژوهشی حتی المقدور از منابع ثانوی و واژه به نقل از استفاده نمی‌شود، در صورت اجبار به شکل زیر اقدام گردد. (عموزاده، ۱۳۸۳ به نقل از چامسکی ۱۹۹۶).

استفاده از نام خانوادگی نویسنده بصورت (حق شناس، ۱۳۷۷a) و یا (حق شناس، ۱۳۷۷b) مواقعی انجام می‌گیرد که چند اثر یک نویسنده در یک سال انتشار یافته باشد.

استناد به یادداشتهای کلاسی

در این مورد باید به یادداشتهای کلاسی باید به اطلاعاتی که فرد شرکت کننده در سر کلاس یا یک سخنرانی نگاشته شده استناد داده شود. نام خانوادگی و نام نویسنده، سال نگارش یادداشت، عنوان درس، عنوان دستنامه یا یادداشت کلاسی درون کروه بعد از عنوان درس قرار میگیرد، ذکر نام گروه، دانشگاه، شهر و کشور.

Woodworth, M. (۲۰۰۶). Psychopaths [Class handout]. Department of Psychology, University of British Columbia Okanagan, Kelowna, Canada.

